

C-530/20. sz. ügy**Előzetes döntéshozatal iránti kérelem****A benyújtás napja:**

2020. október 20.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Satversmes tiesa (Lettország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. október 6.

Felperes:

SIA EUROAPTIEKA

A vitatott aktust kibocsátó intézmény:

Ministru kabinets

**LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESA (A LETT
KÖZTÁRSASÁG ALKOTMÁNYBÍRÓSÁGA)**

[omissis] [A kérdést előterjesztő bíróságra vonatkozó adatok]

VÉGZÉS**ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL CÉLJÁBÓL****AZ EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGÁHOZ FOLYAMODÁSRÓL**

[omissis] [az ügy száma]

Riga, 2020. október 6.

A Satversmes tiesa (alkotmánybíróság, Lettország), [omissis] [a kérdést előterjesztő bíróság összetétele]

miután előkészítő tárgyaláson megvizsgálta „A Ministru kabineta 2011. gada 17. maija noteikumi Nr. 378 »Zāļu reklamēšanas kārtība un kārtība, kādā zāļu ražotājs ir tiesīgs nodot ārstiem bezmaksas zāļu paraugus«” (»A gyógyszerek reklámozási módjai, valamint azon módszerek, amelyek alapján a gyógyszergyártó az orvosoknak ingyenes gyógyszermintákat kínálhat« című, 2011. május 17-i 378. sz. kormányrendelet) 18.12. pontjának a Latvijas Republikas Satversme (a

Lett Köztársaság alkotmánya) 100. és 105. cikkével, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés 288. cikkének harmadik bekezdésével való összeegyeztethetőségével” [omissis] kapcsolatos ügy iratait [omissis],

kifejti:

I. Az alapeljárásban releváns ténybeli és jogi elemek

- 1 2020. január 8-án eljárás [omissis] indult a Satversmes tiesa (alkotmánybíróság) előtt a SIA EUROAPTIEKA (a továbbiakban: felperes) alkotmányjogi panaszja alapján. [omissis] [eljárásjogi kérdések]

[omissis] [eljárásjogi kérdések]

- 2 „A gyógyszerek reklámozási módjai, valamint azon módszerek, amelyek alapján a gyógyszergyártó az orvosoknak ingyenes gyógyszermintákat kínálhat” című, 2011. május 17-i 378. sz. kormányrendelet (a továbbiakban: 378. sz. rendelet) 18.12. pontja a következőképpen rendelkezik: „[A nagyközönségnek szánt gyógyszerreklámokban tilos olyan információk feltüntetése, amelyek:] a gyógyszer megvásárlására ösztönöznek azáltal, hogy a gyógyszer megvásárlásának szükségességét annak árával igazolják, különleges kiárusítási akciót hirdetve, vagy arról tájékoztatva, hogy a gyógyszert csomagajánlatban, más (akár csökkentett árú) gyógyszerekkel vagy termékekkel együtt értékesítik” (a továbbiakban: vitatott rendelkezés).
- 3 **A felperes** úgy véli, hogy a vitatott rendelkezés nem egyeztethető össze sem a Lett Köztársaság alkotmányának (a továbbiakban: alkotmány) 100. és 105. cikkével, sem az Európai Unió működéséről szóló szerződés 288. cikkének harmadik bekezdésével.

A felperes egy lettországi székhelyű korlátolt felelősségű társaság, amely gyógyszerészeti tevékenységet folytat, és egy olyan cégcsoport tagja, amely a gyógyszertárak és a gyógyszerek kiskereskedelmi értékesítését végző vállalkozások egyik legnagyobb hálózata Lettországból. Bár a gyógyszertárak fő tevékenységét a gyógyszerek forgalmazása és a gyógyszerészeti segítségnyújtás jelenti, a gyógyszertárak – a Farmācijas likums (gyógyszerészeti törvény) 33. cikkével összhangban – más típusú, például testápolási termékek forgalmazására is jogosultak.

2016 márciusában a felperes promóciót hirdetett az internetes oldalán, valamint a havilapjában, és legalább három termék vásárlása esetén 15% kedvezményt kínált bármely gyógyszer vételárából. 2016. április 1-jei határozatával a Veselības inspekcijas Zāļu kontroles nodaļa (az egészségügyi felügyelet gyógyszerellenőrzési részlege) a vitatott rendelkezés alapján megtiltotta a felperesnek az említett promócióhoz kapcsolódó reklám terjesztését. Ily módon a vitatott rendelkezés állítólag korlátozza a felperesnek az alkotmány 100. cikkében biztosított, véleménynyilvánítás szabadságához való jogát, valamint az alkotmány 105. cikke által elismert, tulajdonhoz való jogát.

A felperes szerint a vitatott rendelkezés által megállapított tilalom nemcsak egy meghatározott gyógyszer reklámozásához, hanem általában véve a gyógyszerek reklámozásához kapcsolódik. Értelmezése szerint egyrészt a vitatott rendelkezés korlátozza a felperesnek a védjegyének promóciója és a közismertségének előmozdítása céljából történő, nyilvános reklámozásához való jogát. Másrészt, a vitatott rendelkezés tiltja a felperes számára, hogy a fogyasztóit tájékoztassa az azon termékek értékesítésére vonatkozó szerződéses feltételekről, amelyeket a védjegyével ellátott gyógyszertárakban kínálnak. Ennélfogva a felperes szerint a vitatott rendelkezés által megállapított tilalom korlátozza a felperes gyógyszertárainak szokásos vevőkörét. Márpedig a vevőkört az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 1. kiegészítő jegyzőkönyvének 1. cikke értelmében vett tulajdonnak kell tekinteni.

[A felperes szerint] a gyógyszerészeti törvény egészének lényege és célja alapján azt kell megállapítani, hogy a jogalkotó nem hatalmazta fel a kormányt a vitatott rendelkezés tartalmával azonos tartalmú jogszabályok meghozatalára. E tekintetben figyelembe kell venni az uniós jogi szabályokat, különösen az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek közösségi kódexéről szóló, 2001. november 6-i 2001/83/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet (a továbbiakban: 2001/83/EK irányelv).

A 2001/83/EK irányelv rendelkezései az ezen irányelv 1. cikkének 2. pontjában meghatározott gyógyszereket népszerűsítő reklámozásra vonatkoznak, nem pedig a gyógyszeripari ágazattal vagy általában véve a gyógyszerekkel kapcsolatos bármilyen reklámozásra. Értelmezése szerint a 2001/83/EK irányelv teljes körű harmonizációt valósít meg a gyógyszerek reklámozása területén, és a tagállamok nem jogosultak arra, hogy a szabályozásukban az említett irányelv által előírtaknál szigorúbb követelményeket írjanak elő a gyógyszerek reklámozásával kapcsolatban. A vitatott rendelkezéssel a kormány kibővítette a tiltott reklámozási módoknak a 2001/83/EK irányelv 90. cikkében foglalt listáját. Ennélfogva a vitatott rendelkezés nem egyeztethető össze az Európai Unió működéséről szóló szerződés 288. cikkének harmadik bekezdésével.

- 4 **A vitatott aktust kibocsátó intézmény, a kormány** úgy véli, hogy a vitatott rendelkezés összeegyeztethető az alkotmány 100. és 105. cikkével, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés 288. cikkének harmadik bekezdésével.

Megjegyzi, hogy a vitatott rendelkezésnek a 378. sz. rendeletbe történő beiktatására a gyógyszerészeti törvény 5. cikkének 5) pontja alapján került sor, a 2001/83/EK irányelvben meghatározott követelmények betartása mellett.

[Értelmezése szerint] az, hogy a vitatott rendelkezés szigorúbb követelményeket határoz meg a gyógyszerek reklámozásával kapcsolatban, nem jelenti azt, hogy nem tartották tiszteletben a kormányra ruházott hatáskört. A vitatott rendelkezésben előírt követelményeknek a jogalkotóra ruházott hatáskörrel való összeegyeztethetőségét közvetlenül a 2001/83/EK irányelv által előírt követelmények, valamint a gyógyszerek nyilvános kiadásával kapcsolatban

megállapított cél alapján kell értékelni. A gyógyszerek nyilvános reklámozásának tilalmát a közegészségnek a túlzott és észszerőtlen reklámozás kockázataival szembeni védelme igazolja. Ez következik a 2001/83/EK irányelv (45) preambulumbekzdéséből, amelynek értelmében a rendelvny nélkül kapható gyógyszerek reklámozása kivételesen megengedett, mindazonáltal csak azzal a feltétellel, hogy teljesülniük kell bizonyos törvényi kritériumoknak. Ellenben a vényköteles gyógyszerek nem tartoznak a reklámozás tilalmára vonatkozó e kivétel alá, így a gyógyszerek e kategóriája tekintetében abszolút tilalom áll fenn a reklámozásra vonatkozóan. A gyógyszerek reklámozásának a 2001/83/EK irányelvben szereplő fogalma tág. Az említett irányelv 87. cikkének (3) bekezdése értelmében nem megengedett az a reklámozás, amely egy gyógyszer észszerőtlen felhasználását segíti elő, amely követelmény nemcsak egy meghatározott termék, hanem bármely gyógyszer észszerőtlen felhasználására vonatkozik. Ily módon a vitatott rendelkezést a kormányra ruházott hatáskör tiszteletben tartása és az európai uniós szabályozás betartása mellett fogadták el.

[A kormány megjegyzi, hogy] az Egészségügyi Világszervezet adatai szerint a vény nélkül kapható gyógyszereket széles körben használják Lettországban. A vitatott rendelkezést a vény nélkül kapható gyógyszerek észszerőtlen felhasználásának csökkentése és ennélfogva a közegészség védelme céljából fogadták el. A kormány szerint a vény nélkül kapható gyógyszerek használatának az e gyógyszerek árával (kedvezmények útján) történő előmozdítása nem észszerű, jogilag pedig elfogadhatatlan.

II. A lett szabályozás

5 Az alkotmány 100. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához, amely magában foglalja az információk szabad megszerzéséhez, megőrzéséhez és közléséhez, valamint a véleménynyilvánításhoz való jogot. A cenzúra tilos.”

Az alkotmány 105. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Mindenkinek joga van a tulajdonhoz. A tulajdonjog tárgyát képező dolgok nem használhatóak a közérdekkel ellentétes módon. A tulajdonhoz való jog kizárólag törvény alapján korlátozható. A kisajátítás csak közérdekből, kivételes esetekben, külön törvény alapján, igazságos kártalanítás mellett megengedett.”

6 1997. április 10-én a Saeima (parlament, Lettország) elfogadta a gyógyszerészeti törvényt. Az említett törvény 1997. május 8-án lépett hatályba. A gyógyszerészeti törvény 5. cikkének 5) bekezdése a következőképpen rendelkezik: „A gyógyszerek reklámozásának módjait a kormány szabályozza.”

1999. december 20-án a Parlament elfogadta a Reklāmas likumst (reklámozásról szóló törvény). Az említett törvény 2000. január 24-én lépett hatályba. A reklámozásról szóló törvény 7. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik: „A reklám területén más törvényekben további követelmények

állapíthatók meg.” Az említett cikk (2) bekezdése előírja: „A meghatározott árukkal, árucsoportokkal vagy szolgáltatásokkal kapcsolatos reklám tartalmával, kialakításával és terjesztésével (ideértve a reklámok különböző kommunikációs eszközök útján történő terjesztési módjait) kapcsolatos kiegészítő követelményeket a kormány határozza meg.”

- 7 2011. május 17-én a kormány a gyógyszerészeti törvény 5. és 56. cikke, valamint a reklámozásról szóló törvény 7. cikke alapján elfogadta a „Gyógyszerek reklámozási módjai, valamint azon módszerek, amelyek alapján a gyógyszergyártó az orvosoknak ingyenes gyógyszermintákat kínálhat” című 378. sz. kormányrendeletet. A 378. sz. rendelet 2011. május 21-én lépett hatályba. A 378. sz. rendelet 18.12. pontja a következőképpen rendelkezik: „Tilos nyilvános gyógyszerhirdetésben olyan információk feltüntetése, amelyek a gyógyszer megvásárlására ösztönöznek azáltal, hogy a gyógyszer megvásárlásának szükségességét annak árával igazolják, különleges akciót hirdetnek, vagy azt jelzik, hogy a gyógyszert csomagban, más gyógyszerekkel (szintén csökkentett áron) vagy termékekkel együtt árulják”.

III. Az európai uniós jog

- 8 Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 288. cikkének harmadik bekezdése megállapítja: „Az irányelv az elérendő célokat illetően minden címzett tagállamra kötelező, azonban a forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyja.”
- 9 [omissis] [Ami a 2001/83/EK irányelv céljait illeti, a kérdést előterjesztő bíróság ezen irányelv (2), (29), (40), (42), (43), (45) és (46) preambulumbekkezdését idézi].

[omissis]

A 2001/83/EK irányelv 1. cikkében a „gyógyszer” fogalma a következőképpen van meghatározva: „az emberi betegségek kezelésére vagy megelőzésére szolgáló anyagok vagy azok kombinációi. [omissis] Azok az anyagok vagy anyagok kombinációi, amelyek embereken az orvosi diagnózis megállapításának érdekében, illetve valamely élettani funkció fenntartása, helyreállítása, javítása vagy módosítása érdekében alkalmazhatók, szintén gyógyszernek minősülnek.”

A 2001/83 irányelvben a VIII. címen („Reklámozás”) belül a 86. cikk fogalommeghatározást tartalmaz a gyógyszerek reklámozására: „a »gyógyszerek reklámozása« kifejezés magában foglalja azokat az információkat, illetve ügynöki tevékenységet vagy vásárlásra való ösztönzést [helyesen: az olyan tájékoztatás, ügynöki tevékenység vagy vásárlásra ösztönzés valamennyi formáját], amelynek célja a gyógyszerek rendelésének [helyesen: felírásának], szállításának, értékesítésének vagy fogyasztásának az elősegítése”.

A 2001/83/EK irányelv 87. cikkének (3) bekezdése arról rendelkezik, hogy a gyógyszer reklámozásának a gyógyszer észszerű felhasználását kell elősegítenie

azáltal, hogy azt tárgyilagosan, a tulajdonságainak eltúlzása nélkül mutatja be, továbbá nem lehet félrevezető.

A 2001/83/EK irányelv 90. cikke a tiltott reklámozási módokat sorolja fel [omissis] [idézetek az említett rendelkezésből]; azon elemek listája, amelyeket a nyilvános hirdetés nem tartalmazhat]

[omissis]

IV. Azon indokok, amelyek miatt a Satversmes tiesának (alkotmánybíróság) kétségei vannak az uniós jog értelmezésével kapcsolatban

10 [omissis] [eljárési kérdések].

11 A 2001/83/EK irányelvet a 378. sz. rendelet ültette át a lett jogba [omissis]. [a jogalkotási folyamatra történő hivatkozás] Az Európai Unió Bírósága megállapította, hogy a 2001/83/EK irányelv céljának megvalósítása kerülne veszélybe, ha valamely tagállam kiszélesíthetné az általa előírt kötelezettségeket, és további korlátozásokat vezethetne be a reklámozást illetően. A 2001/83/EK irányelv tehát teljes körű harmonizációt valósított meg a gyógyszerek reklámozása területén, amely esetben a tagállamok csak a kifejezetten felsorolt esetekben jogosultak az irányelv szabályaitól eltérő rendelkezések elfogadására (lásd: az Európai Unió Bíróságának 2007. november 8-i Gintec ítélete, C-374/05, [omissis] EU:C:2007:654, 20. és 37. pont).

A 378. sz. rendelet és az abban foglalt, vitatott rendelkezés a gyógyszerek reklámozásának módjait szabályozza. A 378. sz. rendelet 2.1. pontja kifejti, hogy a rendelkezései minden olyan kommunikációs, tevékenységi és intézkedési formára alkalmazandók, amelyek célja a gyógyszerek rendelésének/felírásának, forgalmazásának vagy használatának az elősegítése, ideértve a gyógyszerek nyilvános reklámozását is.

Az uniós jogban a 2001/83/EK irányelv harmonizált szabályokat állapít meg a gyógyszerek reklámozása területén. A 2001/83 irányelv 86. cikkének (1) bekezdése a gyógyszerek reklámozását a következőképpen határozza meg: „[azon] [információk], illetve ügynöki [tevékenység] vagy vásárlásra való [ösztönzés], amelynek célja a gyógyszerek rendelésének/felírásának, szállításának, értékesítésének vagy fogyasztásának az elősegítése”. A Bíróság megállapította, hogy az említett rendelkezés megfogalmazásából, és különösen a „valamennyi formáját” fordulatból az következik, hogy a gyógyszerek reklámozásának jogalkotó által alkalmazott fogalma igen tág. Az Európai Unió Bírósága megjegyezte, hogy a reklám nem pusztán tájékoztatás, azaz, hogy a 2001/83 irányelv 86. cikke (1) bekezdésének a szövegéből következik továbbá különösen, hogy a hirdetés célja a reklám alapvető jellemzője, és a reklámnak a pusztán tájékoztatástól való elhatárolására vonatkozó meghatározó tényező. Ha a hirdetés célja a gyógyszerek rendelésének/felírásának, szállításának, értékesítésének vagy fogyasztásának az elősegítése, a 2001/83/EK irányelv értelmében vett reklámozásról van szó. Ezzel szemben a pusztán tájékoztató jellegű felvilágosítás,

amely nem irányul eladásösztönzésre, nem tartozik az említett irányelv gyógyszerek reklámozására vonatkozó rendelkezéseinek a hatálya alá (lásd: az Európai Unió Bíróságának 2011. május 5-i *MSD Sharp & Dohme ítélete*, C-316/09, [omissis] EU:C:2011:275, 29., 31. és 32. pont).

A felperes az Európai Unió Bíróságának egy olyan szabályozással kapcsolatos ügyben hozott határozatára hivatkozik, amely egységes árakat határozott meg a gyógyszertárakban, és e tekintetben azt állítja, hogy egy olyan korlátozás megállapításakor, mint amelyet a vitatott rendelkezés ír elő, a jogalkotó feladata, hogy tudományos kutatásokon alapuló igazolást terjesszen elő (lásd: az Európai Unió Bíróságának 2016. október 19-i *Deutsche Parkinson Vereinigung ítélete*, C-148/15, [omissis] EU:C:2016:776, 42. pont). Ugyanakkor ez az ügy az áruk szabad áramlásával volt kapcsolatos, és abban nem volt alkalmazandó a 2001/83/EK irányelv. Következésképpen meg kell vizsgálni, hogy a vitatott rendelkezésben foglalt szabály a reklámozásnak a 2001/83/EK irányelv szerinti tilalmát tartalmazza-e, valamint hogy ezen irányelv alkalmazandó-e [omissis] [az alapeljárásban].

A 2001/83/EK irányelv 89. cikke (1) bekezdése b) pontjának első francia bekezdése értelmében a gyógyszerek reklámozása tartalmazza a gyógyszer nevét. Ebből azt a következtetést kell levonni, hogy csak a meghatározott és azonosítható gyógyszer reklámozása minősül gyógyszer reklámozásának. Ami a vényköteles gyógyszereket illeti, a reklámozásra vonatkozó abszolút tilalom áll fenn. Ennélfogva csak a vény nélkül kapható gyógyszerek reklámozása megengedett. Ebből az következik, hogy a 2001/83/EK irányelvnek a „Reklámozás” című VIII. címének rendelkezései a konkrétan azonosítható, vény nélkül kapható gyógyszerek reklámozására vonatkoznak, és az ilyen rendelkezéseknek nem célja a gyógyszertári szolgáltatások reklámozásának szabályozása.

A vitatott rendelkezés nem írja elő, hogy a reklámnak egy konkrét gyógyszerrel kapcsolatos információkat, vagyis a gyógyszer nevét kell tartalmaznia, hanem bizonyos információk feltüntetését tiltja a gyógyszerreklámban, különösen azon információkét, amelyek a gyógyszer megvásárlására ösztönöznek azáltal, hogy a gyógyszer megvásárlásának szükségességét annak árával igazolják. Ebből azt a következtetést lehet levonni, hogy amennyiben a vitatott rendelkezés konkrét gyógyszerektől eltérő termékekre vonatkozik, a 2001/83/EK irányelv nem alkalmazható. Az alapeljárásban vitatott reklám nem utal gyógyszerek nevére [omissis]. Meg kell tehát vizsgálni azt, hogy a vitatott rendelkezés által szabályozott tevékenységek a 2001/83/EK irányelv hatálya alá tartozhatnak-e.

Az Európai Unió Bírósága azt is megállapította, hogy a nemzeti bíróság feladata annak megállapítása, hogy a szóban forgó cselekmény reklámozásnak vagy információknak minősül-e (lásd: az Európai Unió Bíróságának 2009. április 2-i, [omissis] *Frede Damgaard [omissis] ítélete*, C-421/07, [omissis] EU:C:2009:222, 23. pont). Ha a vitatott rendelkezésben foglalt szabály által hivatkozott tevékenységeket tájékoztatási tevékenységeknek, nem pedig gyógyszerek reklámozásának kell tekinteni, a 2001/83/EK irányelv nem alkalmazható.

Következésképpen, a Satversmes tiesa (alkotmánybíróság) megállapítja, hogy [omissis] [az alapeljárásban] a 2001/83/EK irányelv értelmezése meghatározónak bizonyul a vitatott rendelkezés értékelése tekintetében. Azt kell tisztázni, hogy a vitatott rendelkezés, amely a gyógyszerek árával kapcsolatos információt – ideértve a gyógyszerek reklámozását is –, nem pedig magukkal a gyógyszerekkel és az azok nevével kapcsolatos információt szabályozza, a 2001/83/EK irányelv hatálya alá tartozik-e. Felmerül továbbá az a kérdés, hogy a 378. sz. rendelet összeegyeztethető-e a gyógyszerek reklámozásával kapcsolatos szabályok harmonizációjára vonatkozó, a 2001/83/EK irányelv által követett céllal, abban az esetben, ha a vitatott rendelkezésben foglalt tevékenységek jellegüknél fogva nem tekinthetők gyógyszerek reklámozásának az alapeljárásban. Márpedig a 378. sz. rendelet szövegében e tevékenységeket gyógyszerek reklámozásának nevezik. A 2001/83/EK irányelv 87. cikkének (3) bekezdése értelmében egy gyógyszer reklámozása jogszerű, ha a gyógyszer észszerű felhasználását segíti elő, és nem túlozza el a gyógyszer tulajdonságait. Következésképpen a gyógyszerreklámban közölt információk tartalmával kapcsolatos korlátozások a gyógyszerek tulajdonságaira vonatkozhatnak, azok árára azonban nem.

A fentiek alapján észszerű kétségek merülnek fel azzal kapcsolatban, hogy a 378. sz. rendelet sérti-e a gyógyszerek reklámozásával kapcsolatos szabályok harmonizációjára vonatkozó, a 2001/83/EK irányelv által követett célt, valamint hogy ezen irányelvet hatékonyan ültették-e át a tagállam nemzeti jogába.

- 12 Az Európai Unió Bíróságának állandó ítélkezési gyakorlatából következik, hogy az irányelvekben foglalt tilalmakat kifejezetten át kell ültetni (*lásd: az Európai Unió Bíróságának 1988. április 27-i Bizottság kontra Franciaország ítélete, 252/85, [omissis] EU:C:1988:202, 19. pont*). A vitatott rendelkezésben foglalt tilalom a 2001/83/EK irányelv 90. cikkében felsorolt tiltott reklámozási módok egyikének sem felel meg. Következésképpen felmerül a kérdés, hogy egy tagállam jogosult-e arra, hogy a nemzeti szabályozásban egy új tilalom bevezetésével kibővítsé a tiltott reklámozási módoknak a 2001/83/EK irányelv 90. cikkében foglalt listáját.

Egy irányelv átültetése tekintetében lényegében a szóban forgó irányelv szövegét kell értelmezni (*lásd: az Európai Unió Bíróságának 2005. június 7-i VEMW és társai ítélete [omissis], C-17/03, [omissis] EU:C:2005:362, 41. pont*). Az Európai Unió Bírósága megállapította, hogy a 2001/83/EK irányelv 90. cikkében kifejezetten előírt követelményektől eltérő követelményeknek a 2001/83/EK irányelvvel való összhangja értelmezés útján, például annak vizsgálatával értékelhető, hogy a szóban forgó korlátozások megfelelnek-e a 2001/83/EK irányelv céljának – a gyógyszerek észszerű felhasználása –, valamint azon követelménynek, hogy korlátozni kell az olyan túlzott és nem átgondolt reklámozást, amely befolyásolhatja a közegészséget (*lásd: az Európai Unió Bíróságának 2007. november 8-i Gintec ítélete, C-374/05, [omissis] EU:C:2007:654, 35. és 55. pont*).

Következésképpen a 2001/83/EK irányelv 87. cikkének (3) bekezdése egy olyan szabályozás elfogadására kötelezheti a tagállamokat, amelynek értelmében a gyógyszerek nyilvános reklámozása a gyógyszerek észszerű felhasználását segíti elő. Másképpen fogalmazva, a Satversmes tiesa (alkotmánybíróság) szerint az említett irányelvvel összhangban állhat egy olyan tagállami szabályozás, amely kifejezetten nem szerepel a 2001/83/EK irányelv 90. cikkében, és amely nem hivatkozik az e cikk által tiltott reklámozási módokra, azonban elősegíti a gyógyszerek észszerű felhasználását.

A vitatott rendelkezésből következik, hogy a nyilvános gyógyszerhirdetésben tilos az olyan információk feltüntetése, amelyek a gyógyszer megvásárlására ösztönöznek azáltal, hogy a gyógyszer megvásárlásának szükségességét annak árával igazolják. Az Európai Unió Bírósága a gyógyszerek árával kapcsolatos kérdést egy, az áruk szabad mozgásával kapcsolatos ügyben vizsgálta meg, amelyben annak meghatározásáról volt szó, hogy egy tagállam állampolgárai kaphatnak-e postán vényköteles gyógyszereket ahhoz képest eltérő feltételek mellett, mint ha azokat a saját tagállamukban gyógyszertárban vásárolnák. Az Európai Unió Bírósága megállapította, hogy egy árverseny a beteg javára szolgálhat, amennyiben az adott esetben lehetővé tenné a gyógyszereknek a szóban forgó tagállam által akkoriban rögzített áraknál kedvezőbb áron való kínálását. Az emberek egészségének és életének hatékony védelme megköveteli, többek között, a gyógyszerek észszerű áron történő eladását (lásd: az Európai Unió Bíróságának 2016. október 19-i [omissis] *Deutsche Parkinson Vereinigung ítélete*, C-148/15, [omissis] EU:C:2016:776, 43. pont). Ily módon a gyógyszerek árával kapcsolatos reklám nem mindig ellentétes a gyógyszerek észszerű felhasználásának elősegítésére vonatkozó, a 2001/83/EK irányelv által követett céllal.

A Satversmes tiesának (alkotmánybíróság) a vitatott rendelkezéssel kapcsolatban azt is tisztáznia kell, hogy a gyógyszerek észszerű felhasználását elősegíti-e az, hogy a gyógyszerek nyilvános reklámozásával kapcsolatos szabályozás tiltja annak feltüntetését, hogy a gyógyszerek tekintetében egy olyan kedvezmény alkalmazására kerül sor, amely a gyógyszernek csomagajánlatban, más gyógyszerekkel együtt történő megvásárlására ösztönöz. A gyógyszerek nyilvános reklámozásának tilalmát a közegészségnek a „túlzott és észszerűtlen reklámozás” kockázataival szembeni védelme igazolja. Ez következik a 2001/83 irányelv (45) preambulumbekkezdéséből, amely szerint a rendelvénnyel nélkül kapható gyógyszerek reklámozása kivételesen megengedhető, azonban csak akkor, ha megfelel bizonyos, törvényben meghatározott kritériumoknak.

Ennélfogva, ebből azt a következtetést lehet levonni, hogy a 2001/83/EK irányelv 87. cikkének (3) bekezdése felhatalmazza a tagállamokat arra, hogy korlátozzák az olyan gyógyszerek reklámozásának módjait, amelyeket nyilvánvalóan túlzottnak és nem átgondoltnak tekintenek, és amelyek befolyásolhatják a közegészséget. Ezenkívül, a szóban forgó követelmény nem arra irányul, hogy egy meghatározott termék tekintetében korlátozza a gyógyszerek reklámozását,

hanem arra, hogy általában véve korlátozza a gyógyszerek észszerűtlen felhasználását.

Következésképpen, annak értékeléséhez, hogy a vitatott rendelkezés összhangban áll-e a magasabb szintű jogszabályokkal, a Satversmes tiesának (alkotmánybíróság) meg kell határoznia, hogy a vitatott rendelkezés, amely a gyógyszerek túlzott és nem átgondolt reklámozását kívánja tiltani, összeegyeztethető-e a 2001/83/EK irányelv által követett céllal.

13 A fenti megfontolásokra tekintettel eltérő következtetéseket lehet levonni, nevezetesen:

1) A vitatott rendelkezés által hivatkozott tevékenységek nem a 2001/83/EK irányelv szerinti reklámozásnak, hanem egy információ feltüntetésének minősülnek, és így ezen irányelv nem alkalmazható az alapeljárásban.

2) A 2001/83/EK irányelv teljes harmonizációt vezetett be, így a tagállamok kötelesek tiszteletben tartani a 90. cikkében foglalt, a gyógyszerek reklámozására vonatkozó korlátozásokat, és nem jogosultak arra, hogy kibővítsék a nemzeti szabályozásukban tiltott reklámozási módok listáját és további követelményeket írjanak elő.

3) Bár a 2001/83/EK irányelv 90. cikke nem tartalmaz a vitatott rendelkezésben előírthoz hasonló tilalmat, a tagállamok jogosultak olyan szabályozás elfogadására, amely a túlzott vagy nem átgondolt, a 2001/83/EK irányelvvel ellentétes olyan reklámozás megelőzésére irányul, amely nem segíti elő a gyógyszerek észszerű felhasználását.

A Satversmes tiesa (alkotmánybíróság) úgy véli, hogy a vitatott rendelkezés egy, a gyógyszerek reklámozására vonatkozó szabálynak minősül. Véleménye szerint a 2001/83/EK irányelv megengedhet egy olyan szabályt, mint amelyet a vitatott rendelkezés tartalmaz, mivel az összeegyeztethető az említett irányelv céljaival.

Következésképpen [omissis] [az alapeljárásban] azt kell meghatározni, hogy a 2001/83/EK irányelvvel ellentétes-e a vitatott rendelkezésben az azon információval kapcsolatban megállapított tilalom, amelyet a nyilvános gyógyszerhirdetésben fel kell tüntetni. Bár az Európai Unió Bírósága értelmezte a 2001/83/EK irányelvet, továbbra is kétségek állnak fenn azzal kapcsolatban, hogy a 2001/83/EK irányelv ténylegesen tiltja-e a tagállamoknak azt, hogy a nemzeti szabályozásukban az említett irányelv 90. cikkében előírtaktól eltérő korlátozásokat írjanak elő a gyógyszerek nyilvános reklámozásával kapcsolatban.

Ennélfogva a jogvita elbírálása az európai uniós jog értelmezésétől függ. Következésképpen az [alapügy] [omissis] körülményei az előzetes döntéshozatal iránti kérelemnek az Európai Unió Bírósága elé terjesztését indokolják.

A fenti megfontolásokra tekintettel, valamint az [omissis] Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikkével [omissis] összhangban a Satversmes tiesa (alkotmánybíróság)

a következőképpen határozott:

1. Előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti az Európai Unió Bírósága elé:

1.1. A vitatott rendelkezés által hivatkozott tevékenységeket a 2001/83/EK irányelv VIII. címének („Reklámozás”) értelmében vett, gyógyszerek reklámozásának kell-e tekinteni?

1.2. Úgy kell-e értelmezni a 2001/83/EK irányelv 90. cikkét, hogy azzal ellentétes egy olyan tagállami szabályozás, amely kibővíti a tiltott reklámozási módok listáját, és az említett irányelv 90. cikkében kifejezetten előírtaknál szigorúbb korlátozásokat vezet be?

1.3. Úgy kell-e értelmezni, hogy az alapügy tárgyát képező vitatott szabályozás a gyógyszerek reklámozását azoknak a 2001/83/EK irányelv 87. cikkének (3) bekezdése értelmében vett észszerű felhasználásának elősegítése érdekében korlátozza?

2. A bíróság az eljárást az Európai Unió Bíróságának döntéshozataláig felfüggeszti.

[omissis] [eljárési kérdés]

E végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

[omissis] [aláírások] [omissis]